

ปีที่ 16 ฉบับที่ 5661 วันพฤหัสบดีที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2560 หน้า 19

ตาน้ำแห่งความสามัคคี

น้ำ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ สำหรับทุกชีวิต ในยามที่ขาดแคลนน้ำ การสร้างจิตสำนึกในการใช้น้ำร่วมกันจึงเป็นสิ่งจำเป็น มากไปกว่านั้น เมื่อจิตสำนึกรักดินน้ำเกิดขึ้น ก็จะนำไปสู่การดูแลรักษาป่าร่วมกัน และความรู้จักสามัคคีในชุมชน ในหมู่บ้าน ในครอบครัว และความซัดแย้งในใจก็จะลดน้อยถอยลง เมื่อทุกคนรู้ว่าเรามีธาตุเหมือนกัน ก็ประหนึ่งว่า เราเป็นชีวิตเดียวกัน เมื่อจิตไม่แบ่งแยกก็จะพบว่า เรามาจากธรรมชาติ และจะกลับไปสู่ธรรมชาติ

การร่วมกันรักษาต้นน้ำในป่าเขาภูหลวง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา เป็นกรณีศึกษาที่น่าเรียนรู้

แม่ชีอารีย์ เกียรติทัฬหิ ผู้ก่อตั้ง ธรรมาราม จ.นครราชสีมา เล่าว่า เมื่อแรกพบตาน้ำในป่าที่บึงที่เรียกว่า คลองชะนีหลง ก็ได้ต่อตาน้ำนี้ขึ้นมาประมาณปีหนึ่ง ปีต่อมา ทางวิทยาลัยแม่ชี* ขาดน้ำดื่ม และน้ำใช้ ก็เลยมาแบ่งปันน้ำจากที่นี่

“จากนั้นในปีเดียวกัน ชาวบ้านหมู่บ้านหนองกกประมาณ ๒๐๐ หลังคาเรือน ซึ่งอยู่ห่างจากป่าเขาภูหลวงประมาณ ๕ กิโลเมตร เริ่มขาดแคลนน้ำเช่นกัน เพราะน้ำในสระขุ่นมาก ล้างจานไม่ได้ หุงข้าวก็ทำให้ข้าวเสีย แม่ชีกับชาวบ้านจึงไปหาแหล่งน้ำด้วยกัน แล้วก็พบแหล่งน้ำอีกแห่งในป่าเขาภูหลวง ก็เลยให้ชาวบ้านช่วยกันออกแรงขุดตาน้ำ วางท่อ และถมท่อไปยังหมู่บ้าน โรงเรียน และวัดหนองกก โดยที่แม่ชีจะช่วยหาญาติธรรมช่วยออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

“ตาน้ำแห่งนี้ ธรรมารามบุกเบิกไว้ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการดูแลรักษาคุ้มครองป่า และตาน้ำร่วมกัน เพราะแม่ชีเอง วันหนึ่งก็ต้องแก้ต้องเจ็บ และต้องตายไป การใช้น้ำในป่า กับการดูแลรักษาที่เท่าเทียมเป็นการตอบแทนบุญคุณให้กับป่าด้วย ถ้าทำเช่นนี้ได้ ป่า และน้ำ จะหล่อเลี้ยงชุมชนไปถึงรุ่นลูกหลานเหลนโหล่น”

แม่ชีเล่าต่อมว่า จากนั้นเริ่มลงแขก ชาวบ้าน ย่านนี้มีเกือบ ๑,๐๐๐ คน ครูกับ เด็กนักเรียน อีกประมาณ ๘๐ คน ชาวบ้านมาช่วยกันขุดตาน้ำ วางท่อที่ยาวประมาณ ๖ กิโลเมตร และถมท่อ ส่งไปถึงหมู่บ้าน โรงเรียน วัด ตอนที่ช่วยไปช่วงแรก เป็นไปเพื่อน้ำดื่มอย่างเดียว พอขุดน้ำใช้ ทางชาวบ้าน และสำนักต่าง ๆ แถวนี้ก็ให้ความร่วมมือช่วยกันซื้อแท็งก์น้ำเพิ่ม

“หลังจากขุดตาน้ำ วางท่อ ถมท่อ จนนำไป อยู่ในแท็งก์น้ำแล้ว ก็ไม่ใช่จะใช้กันอย่างเดียว แต่ต้องผลัดกันมาดูแลรักษาบริเวณต้นน้ำ ท่อน้ำ ที่ทำไว้ ก็ต้องมีคนคอยดูว่ารั่วไหม หากรั่วจะซ่อม บำรุงอย่างไร ตอนหน้าแล้งบางช่วง ต้องถมท่อ เพื่อกันไฟที่จะมาทำให้ท่อไหม้ได้ ขณะเดียวกัน ในช่วงหน้าฝน ก็ต้องมีมาขุดท่อแล้ววางให้สูงขึ้น เพราะท่อช่วงที่ผ่านบริเวณที่อาศัยของตัวคูน มันจะกัดท่อพีอีสีดำจนทะลุยาวเป็นวาเลย จึง ต้องป้องกันโดยยกท่อขึ้นมาข้างบน มันก็จะไม่กัด ไม่เช่นนั้น น้ำก็รั่วไม่เข้าแท็งก์เลย”

ดังนั้นการดูแลท่อจึงมีตลอดเวลา แทบทุกฤดูกาล ส่วนดูแลแท็งก์น้ำก็ต้องมาตากถางหญ้า กันไฟในฤดูแล้ง ไม้ให้รก และทำเป็นกั้วจักร

“การขาดแคลนน้ำ เป็นวิกฤติที่จริง แต่ก็ เป็นโอกาสที่ทำให้ชุมชนเกิดความรัก สามัคคี มาช่วยกันบำรุงรักษาต้นน้ำ ตามรอยในหลวง รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงทำมาตลอดพระชนม์ชีพของ พระองค์ท่าน เป็นการรวมชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์มาไว้ในจิตสำนึกร่วมกัน

“เพราะถ้าไม่มีป่า ก็ไม่มีน้ำ เมื่อไม่มีทั้งสองอย่างก็ไม่มีมนุษย์ด้วย มนุษย์อยู่ไม่ได้ ถ้า ไม่มีอากาศและน้ำ เพราะป่าให้ทั้งออกซิเจนและ น้ำ แม่ชีก็ต้องขอบคุณชาวบ้าน และนักศึกษา วิทยาลัยแม่ชี ที่มาช่วยกันดูแลรักษาต้นน้ำ รักษา ป่า มาช่วยกันไฟที่ตาน้ำ ท่อน้ำ แท็งก์น้ำ และ ช่วยกันดับไฟป่า ในช่วงที่แล้งจัด โดยที่ไม่ต้อง ร้องขอ”

หมายเหตุ* วิทยาลัยแม่ชีที่แม่ชีอารีย์กล่าว ถึง คือ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย สังกัด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระ สังฆราชูปถัมภ์ เป็นสถาบันแม่ชี ผลิตสตรีวิถี พุทธ สู้สังคม โดยเปิดสอนในระดับปริญญา ตร์สำหรับแม่ชีและฆราวาสหญิง ในคณะ ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนพระพุทธ ศาสนา และคณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ อยู่ที่ต.ภูหลวง อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา โดยนักศึกษาที่ขาดแคลน ทุนทรัพย์สามารถขอทุนการศึกษาได้